

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

30 päivänä toukokuuta 2017*

Muutoksenhaku — Vahingonkorvauskanne — Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP) — Iranin islamilaiseen tasavaltaan kohdistuvat rajoittavat toimenpiteet — Luettelo henkilöistä ja yhteisöistä, joiden varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään — Aineellinen vahinko — Aineeton vahinko — Korvauksen määrää koskevaa arviointivirhettä ei ole tehty — Liitännäisvalitus — Sopimussuhteen ulkopuolisen Euroopan unionin vastuun syntymisen välttämättömät edellytykset — Velvollisuus näyttää toteen rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuus — Riittävän ilmeinen rikkominen

Asiassa C-45/15 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 4.2.2015,

Safa Nicu Sepahan Co., kotipaikka Ispahan (Iran), edustajanaan A. Bahrami, avocat,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään R. Liudvinaviciute-Cordeiro ja M. Bishop ja I. Gurov,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään M. Gray,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat M. Ilešić, L. Bay Larsen ja T. von Danwitz sekä tuomarit A. Rosas (esittelevä tuomari), J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen ja K. Jürimäe,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 2.5.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.9.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Safa Nicu Sepahan Co. vaatii valituksellaan kumoamaan osittain unionin yleisen tuomioistuimen 25.11.2014 antaman tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla kyseinen tuomioistuin hylkäsi osittain kanteen, jossa valittaja vaati muun muassa sen aineellisen ja aineettoman vahingon korvaamista, joka oli väitetysti aiheutunut sen merkitsemisestä luetteloon yhteisöistä, joiden varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään, ensin Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 961/2010 täytäntöönpanosta 23.5.2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 503/2011 (EUVL 2011, L 136, s. 26) liitteessä I olevan I osan B kohdan 19 kohdan nojalla ja sittemmin Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EU) N:o 961/2010 kumoamisesta 23.3.2012 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 267/2012 (EUVL 2012, L 88, s. 1) liitteessä IX olevan I osan B kohdan 61 kohdan (jäljempänä riidanalaiset säännökset) nojalla.
- 2 Euroopan unionin neuvosto vaatii liitännäisvalituksellaan valituksenalaisen tuomion osittaista kumoamista siltä osin kuin Euroopan unioni velvoitettiin maksamaan Safa Nicu Sepahanille korvausta sille riidanalaisten säännösten seurauksena aiheutuneesta aineettomasta vahingosta.

Asian tausta

- 3 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen tuomion 1–13 kohdassa seuraavalla tavalla:
 - ”1 Käsiteltävä asia liittyy sellaisiin rajoittaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on painostaa Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan ydinaseiden levittämistä edistävä ydinenergia-alan toiminta ja ydinasejärjestelmien kehittäminen (jäljempänä ydinaseiden levittäminen).
 - 2 Kantaja Safa Nicu Sepahan – – on iranilainen osakeyhtiö.
 - 3 Yhteisö, joka yksilöitiin nimellä Safa Nicu, merkittiin Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta 26.7.2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/413/YUTP (EUVL [2010,] L 195, s. 39) liitteessä II olevaan luetteloon ydinaseiden levittämiseen osallistuvista yhteisöistä päätöksen 2010/413 muuttamisesta 23.5.2011 annetulla neuvoston päätöksellä 2011/299/YUTP (EUVL [2011,] L 136, s. 65).
 - 4 Tämän vuoksi nimellä Safa Nicu yksilöity yhteisö merkittiin Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EY) N:o 423/2007 kumoamisesta 25.10.2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 961/2010 ([EUVL 2010,] L 281, s. 1) liitteessä VIII olevaan luetteloon [täytäntöönpanoasetuksella N:o 503/2011].
 - 5 Päätöksen 2011/299 ja täytäntöönpanoasetuksen N:o 503/2011 perusteluissa yhteisöä, joka oli yksilöity nimellä Safa Nicu, kuvattiin seuraavasti: ’viestintäyritys, joka toimitti laitteita [Kansainväliselle atomienergiajärjestölle (IAEA)] ilmoittamatta rakennettuun Fordowin (Qom[, Iran]) laitokseen’.
 - 6 Kun kantajan eräs kauppakumppani oli huomauttanut tälle asiasta, kantaja pyysi kirjeellä 7.6.2011 [neuvostoa] muuttamaan asetuksen N:o 961/2010 liitettä VIII siten, että asianomaisissa luetteloissa Safa Nicuksi yksilöityä yhteisöä koskevaa merkintää joko täydennettäisiin ja korjattaisiin tai se poistettaisiin luetteloista. Se väitti tältä osin, että joko kyseinen merkintä koski jotakin muuta yhteisöä kuin sitä, tai neuvosto oli tehnyt virheen merkitessään sen nimen asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevaan luetteloon.

- 7 Koska kantaja ei saanut vastausta 7.6.2011 päivättyyn kirjeeseensä, se otti neuvostoon yhteyttä puhelimitse, minkä jälkeen se osoitti tälle uuden kirjeen 23.6.2011.
- 8 Yhteisön, joka oli yksilöity Safa Nicuksi, merkitseminen päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevaan luetteloon pysytettiin päätöksen 2010/413 muuttamisesta 1.12.2011 annetulla neuvoston päätöksellä 2011/783/YUTP (EUVL [2011,] L 319, s. 71) ja asetuksen N:o 961/2010 täytäntöönpanosta 1.12.2011 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella N:o 1245/2011 (EUVL [2011,] L 319, s. 11).
- 9 Päätöksessä 2011/783 ja täytäntöönpanoasetuksessa N:o 1245/2011 maininta Safa Nicu korvattiin maininnalla 'Safa Nicu, alias Safa Nicu Sepahan, Safanco Company, Safa Nicu Afghanistan Company, Safa Al-Noor Company ja Safa Nicu Ltd Company'. Tarkoitettua yhteisöä koskevana yksilöintitietoina ilmoitettiin lisäksi viisi osoitetta Iranissa, Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa ja Afganistanissa.
- 10 Neuvosto ilmoitti kantajalle 5.12.2011 päivätyllä kirjeellä sen nimen säilyttämisestä päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevissa luetteloissa. Neuvosto totesi, etteivät kantajan 7.6.2011 esittämät huomautukset oikeuttaneet poistamaan rajoittavia toimenpiteitä. Se täsmensi, että yhteisön, joka oli yksilöity Safa Nicuksi, merkitseminen luetteloon koski nimenomaan kantajaa huolimatta siitä, että tämän nimeä ei mainittu täydellisenä. Se tiedotti kantajalle myös edellä 9 kohdassa mainituista muutoksista.
- 11 Koska asetus N:o 961/2010 kumottiin [asetuksella N:o 267/2012], neuvosto lisäsi kantajan nimen viimeksi mainitun asetuksen liitteeseen IX. Kantajaa koskeva perustelu on sama kuin täytäntöönpanoasetuksessa N:o 1245/2011.
- 12 Neuvosto ilmoitti kantajalle kirjeellä 11.12.2012, että tämän nimi säilytettiin päätöksen 2010/413 liitteeseen II ja asetuksen N:o 267/2012 liitteeseen IX sisältyvissä luetteloissa, ja toimitti sille liitteenä viimeksi mainitun asetuksen.
- 13 Kantajan nimi poistettiin päätöksen 2010/413 liitteessä II olevasta luettelosta päätöksen 2010/413 muuttamisesta 16.4.2014 annetulla neuvoston päätöksellä 2014/222/YUTP (EUVL [2014,] L 119, s. 65). Kantajan nimi poistettiin tämän johdosta asetuksen N:o 267/2012 liitteessä IX olevasta luettelosta asetuksen N:o 267/2012 täytäntöönpanosta 16.4.2014 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 397/2014 (EUVL [2014,] L 119, s. 1)."

Valituksenalainen tuomio

- 4 Safa Nicu Sepahan nosti 22.7.2011 päivätyllä kannekirjelmällä kumoamis- ja vahingonkorvauskanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa.
- 5 Unionin yleinen tuomioistuin totesi riidanalaisten säännösten kumoamista koskevasta vaatimuksesta ensinnäkin, että unionin tuomioistuinten on varmistuttava siitä, että rajoittavat toimet, jotka koskevat asianomaista henkilöä tai yhteisöä erikseen, perustuvat riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin tukeutui 28.11.2013 annetun tuomion neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) 64–66 kohtaan ja korosti, että unionin toimivaltaisen viranomaisen asiana on osoittaa, että kyseessä olevaa henkilöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja, ja että viimeksi mainitun asiana ei ole esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin vaati neuvostoa osoittamaan, että Safa Nicu Sepahaniin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ja voimassa pitäminen on perusteltua.

- 6 Koska neuvosto oli ilmoittanut, että ainoa sen käytettävissä oleva seikka, joka koskee kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista ja niiden voimassa pitämistä, oli eräältä jäsenvaltiolta tullut nimen merkitsemistä koskeva ehdotus ja että tähän ehdotukseen sisältyvät tiedot oli toistettu riidanalaisten säännösten perusteluissa, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 38 kohdassa, ettei neuvosto ollut näyttänyt toteen, että väite, jonka mukaan Safa Nicu Sepahan on viestintäyrittäjä, joka on toimittanut laitteita Fordowin (Qom) laitokseen, on perusteltu. Koska tämä väite oli ainoa peruste Safa Nicu Sepahaniin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiselle ja voimassa pitämiselle, unionin yleinen tuomioistuin kumosi riidanalaiset säännökset.
- 7 Valituksenalaisen tuomion 47 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin toiseksi muistutti Safa Nicu Sepahanin esittämän korvausvaatimuksen osalta siitä oikeuskäytännöstä, jonka mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntyminen edellyttää tiettyjen edellytysten täyttymistä, eli unionin toimielinten moititun toiminnan lainvastaisuutta, sitä, että vahinko on tosiasiallisesti syntynyt, sekä syy-yhteyttä väitetyn toiminnan ja vahingon välillä.
- 8 Ensinnäkin edellytyksestä, jonka mukaan unionin toimielinten moititun toiminnan on oltava lainvastaista, unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 50 kohdassa, että oikeuskäytännössä edellytetään, että näytetään toteen, että on rikottu riittävän ilmeisesti oikeussääntöä, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, ja kyseisen tuomion 52 kohdassa, että ratkaiseva peruste, jotta tällaisen rikkomisen voidaan katsoa tapahtuneen, on asianomaisen toimielimen harkintavallalle asetettujen rajojen selvä ja vakava ylittäminen. Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 57 ja 58 kohdassa, että asetuksen N:o 961/2010 ja asetuksen N:o 267/2012 merkityksellisissä säännöksissä määritellään tyhjentävästi edellytykset rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiselle ja että siltä osin kuin niillä siis suojataan kyseisten yksityisten omia etuja, niitä on pidettävä oikeussääntöinä, joilla on tarkoitus antaa oikeuksia yksityisille. Valituksenalaisessa tuomiossa todetun riidanalaisten säännösten pätemättömiksi toteamisen kaltaisesta pätemättömäksi toteamisesta seuraa unionin yleisen tuomioistuimen mukaan, että neuvosto rikkoi mainittuja asetuksia, kun se antoi riidanalaiset säännökset.
- 9 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin tutki, voidaanko tätä rikkomista luonnehtia riittävän ilmeiseksi, ja katsoi valituksenalaisen tuomion 59–61 kohdassa, että neuvoston velvollisuus näyttää toteen rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuus määräytyy asianomaisten henkilöiden ja yhteisöjen perusoikeuksien kunnioittamista koskevan vaatimuksen perusteella, mikä merkitsee sitä, ettei neuvostolla ole harkintavaltaa tältä osin. Kyseinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 62 kohdassa lisäksi, ettei sääntö, jolla neuvostolle asetetaan tämä velvollisuus, aiheuttanut soveltamis- tai tulkintaongelmia.
- 10 Unionin yleinen tuomioistuin esitti valituksenalaisen tuomion 63–67 kohdassa, että kyseinen sääntö oli vahvistettu unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännössä, joka edelsi ensimmäisen riidanalaisen toimen antamista 23.5.2011, ja totesi sitten kyseisen tuomion 68 ja 69 kohdassa, että tavanomaisesti varovainen ja huolellinen viranomainen olisi voinut kyseisen toimen antamisajankohtana ymmärtää, että sen tehtävänä oli kyseisissä olosuhteissa koota tiedot tai todisteet kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, jotta se voisi, mikäli asia riitautetaan, näyttää toteen näiden toimenpiteiden perusteltavuuden esittämällä mainitut tiedot tai todisteet unionin tuomioistuimissa. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi näin ollen, että sellaista oikeussääntöä, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, oli rikottu riittävän ilmeisellä tavalla.
- 11 Toiseksi ja kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin totesi, että Safa Nicu Sepahanin oli näytettävä toteen todellisen ja varman vahingon olemassaolo ja määrä sekä se, että tällainen vahinko on riittävän suorassa syy-yhteydessä moitittuun toimintaan nähden.

- 12 Safa Nicu Sepahanin esittämästä aineettoman vahingon korvaamista koskevasta vaatimuksesta unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 85 kohdassa, että Safa Nicu Sepahania koskevien rajoittavien toimenpiteiden lainvastainen toteuttaminen ja voimassa pitäminen olivat aiheuttaneet sille aineetonta vahinkoa, josta sillä oli oikeus saada korvausta.
- 13 Aineettoman vahingon perusteella maksettavan korvauksen määrän osalta unionin yleinen tuomioistuin viittasi 28.5.2013 annetun tuomion Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) 72 kohtaan ja katsoi valituksenalaisen tuomion 86 ja 87 kohdassa, että se, että Safa Nicu Sepahanin nimen merkitseminen kyseisten rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien yhteisöjen luetteloon kumotaan, voi kohtuullistaa myönnettävän korvauksen määrää, mutta sillä ei kuitenkaan voida korvata aiheutunutta vahinkoa kokonaisuudessaan. Unionin yleinen tuomioistuin esitti valituksenalaisen tuomion 88–91 kohdassa, että huomioon oli otettava muun muassa todetun rikkomisen vakavuus, sen kesto, neuvoston menettely sekä ne vaikutukset, jotka väitteellä, jonka mukaan Safa Nicu Sepahan oli osallistunut Iranin ydinaseiden levittämiseen, oli ollut kolmansiin nähden, sekä vahvasti tämän korvauksen määräksi kohtuuden mukaan 50 000 euroa.
- 14 Unionin yleinen tuomioistuin sitä vastoin hylkäsi Safa Nicu Sepahanin vaatimuksen sille väitetysti aiheutuneen aineellisen vahingon korvaamisesta.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

Vaatimukset

- 15 Safa Nicu Sepahan vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa osittain valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin siinä hylätään vaatimus aineellisen vahingon korvaamisesta
 - kumoaa osittain valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin siinä rajataan valittajalle korvattavan aineettoman vahingon määräksi 50 000 euroa
 - velvoittaa neuvoston maksamaan 5 662 737,40 euron määrän korkoineen korvauksena siitä aineellisesta vahingosta, joka aiheutui valittajan merkitsemisestä luetteloon henkilöistä, joihin kohdistetaan seuraamuksia
 - velvoittaa neuvoston maksamaan 2 000 000 euron määrän korkoineen korvauksena siitä aineettomasta vahingosta, joka aiheutui valittajan merkitsemisestä luetteloon henkilöistä, joihin kohdistetaan seuraamuksia
 - velvoittaa neuvoston korvaamaan valittajalle menettelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa ja unionin tuomioistuimessa aiheutuneet kulut
 - toissijaisesti velvoittaa neuvoston maksamaan kohtuuden mukaan määrättävät määrät korkoineen yhtäältä aineellisen vahingon ja toisaalta aineettoman vahingon korvaamiseksi siten, että jälkimmäisen vahingon määrä ei voi olla määrältään pienempi kuin valittajalle tällä perusteella valituksenalaisessa tuomiossa jo myönnetty määrä, sekä velvoittaa neuvoston korvaamaan menettelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa ja unionin tuomioistuimessa aiheutuneet kulut ja
 - vaihtoehtoisesti toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä tutkisi uudelleen vahinkojen määrän ja antaisi uuden tuomion valittajan eduksi.
- 16 Neuvosto vaatii vastineessaan, että unionin tuomioistuin

- hylkää valituksen perusteettomana
- muuttaa valituksenalaisen tuomion perusteluja käsitteen ”oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen” osalta neuvoston vastineessaan esittämän mukaisesti ja
- velvoittaa valittajan korvaamaan muutoksenhaussa ja ensimmäisessä oikeusasteessa käydyssä menettelyssä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Liitännäisvalituksen vaatimukset

17 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin

- kumoaa valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin neuvosto veloitetaan siinä maksamaan valittajalle 50 000 euroa korvauksena tälle aiheutuneesta aineettomasta vahingosta
- hylkää valittajan vaatimuksen aineettoman vahingon korvaamisesta ja
- velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut liitännäisvalitusta koskevassa asiassa ja ensimmäisessä oikeusasteessa.

18 Safa Nicu Sepahan vaatii liitännäisvalitukseen antamassaan vastineessa unionin tuomioistuinta hylkäämään liitännäisvalituksen perusteettomana. Lisäksi se toistaa valituksessaan esittämänsä vaatimukset lukuun ottamatta toissijaisesti esittämänsä vaatimusta asian palauttamisesta unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä tutkisi uudelleen vahinkojen määrän ja antaisi uuden tuomion sen eduksi.

19 Unionin tuomioistuimen presidentin 5.8.2015 antamalla määräyksellä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

Alustavat huomautukset

20 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 174 artiklan mukaan vastineessa voidaan vaatia valituksen hyväksymistä, hylkäämistä tai tutkimatta jättämistä kokonaan tai osittain. Lisäksi työjärjestyksen 172 ja 176 artiklan mukaan asianosaiset, joilla on oikeus esittää vastine, voivat tehdä vastineesta erillisellä asiakirjalla liitännäisvalituksen, jossa työjärjestyksen 178 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan toisen virkkeen mukaan voidaan vaatia valituksenalaisen tuomion kumoamista kokonaan tai osittain, ja siinä esitettyjen oikeudellisten perusteiden ja perustelujen on oltava eri perusteita ja perusteluja kuin ne, joihin vedotaan valitukseen annetussa vastineessa. Näistä määräyksistä käy yhdessä luettuina ilmi, että vastineessa ei voida vaatia valituksenalaisen tuomion kumoamista perustein, jotka ovat erillisiä ja itsenäisiä valituksessa esitetyistä perusteista, koska tällaisiin perusteisiin voidaan vedota vain liitännäisvalituksessa (tuomio 10.11.2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. komissio, C-449/14 P, EU:C:2016:848, 99–101 kohta).

21 Siltä osin kuin neuvosto vaatii Safa Nicu Sepahanin tekemään valitukseen antamassaan vastinekirjelmässä unionin tuomioistuinta korvaamaan valituksenalaisen tuomion perusteluja, jotka koskevat yhtä sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun kumulatiivisista syntymisedellytyksistä eli sellaisen oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeisen rikkomisen olemassaoloa, tämä vaatimus ei koske kyseisen valituksen hyväksymistä tai hylkäämistä vaan valituksenalaisen tuomion tuomiolauselman 2 kohdassa olevan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun, jolla neuvosto veloitettiin maksamaan Safa Nicu Sepahanille 50 000 euroa korvauksena sille

aiheutuneesta aineettomasta vahingosta, kumoamista, koska tämä ratkaisu perustuu tällaisen rikkomisen toteamiseen. Koska tämä vaatimuskohta ei täytä työjärjestyksen 174 artiklan vaatimuksia, se on näin ollen jätettävä tutkimatta.

- 22 Siltä osin kuin Safa Nicu Sepahan vaatii neuvoston liitännäisvalitukseen antamassaan vastauskirjelmässä unionin tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion osittain ja määräämään sille oikeudenmukaisen korvauksen sille aiheutuneesta sekä aineellisesta että aineettomasta vahingosta, sen vaatimuksissa ei myöskään käsitellä työjärjestyksen 179 artiklassa edellytetyin tavoin vain niitä oikeudellisia perusteita, joihin liitännäisvalituksessa vedotaan, joten nämä vaatimukset on jätettävä tutkimatta.
- 23 Neuvoston liitännäisvalitusta on syytä tarkastella ensimmäisenä, koska se koskee ensimmäistä sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytystä eli sellaisen oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeisen rikkomisen olemassaoloa.

Neuvoston liitännäisvalitus

- 24 Neuvoston liitännäisvalitus rakentuu kahdesta valitusperusteesta.

Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee arviointivirhettä sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisedellytysten osalta

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 25 Neuvoston mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 68 ja 69 kohdassa, että kyseistä lainvastaisuutta oli pidettävä oikeussäännön riittävän ilmeisenä rikkomisena.
- 26 Neuvoston mukaan unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 59–61 kohdassa, ettei neuvostolla ollut harkintavaltaa siltä osin kuin kyse oli sen päätöksestä merkitä Safa Nicu Sepahan luetteloon henkilöistä, joita kyseiset rajoittavat toimenpiteet koskevat. Neuvosto väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki tällaisen päätelmän tukeutuen virheellisesti oikeuskäytäntöön, joka nyttemmin on vahvistettu 28.11.2013 annetulla tuomiolla neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) ja 18.7.2013 annetulla tuomiolla komissio ym. v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518), määrittääkseen sen neuvostolle kuuluvan velvollisuuden ulottuvuuden, jonka mukaan neuvoston on, mikäli asia riitautetaan, näytettävä toteen, että henkilöä, jota rajoittavat toimenpiteet koskevat, vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja, vaikkei tätä oikeuskäytäntöön perustuvaa sääntöä ollut selkeästi vahvistettu sillä hetkellä, kun neuvosto antoi riidanalaiset säännökset.
- 27 Neuvosto väittää toiseksi unionin yleisen tuomioistuimen tehneen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 62 kohdassa, että sääntö, jonka mukaan neuvoston on näytettävä toteen kyseisten rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuus, ei liittynyt erityisen monitahoiseen tilanteeseen eikä aiheuttanut soveltamis- tai tulkintaongelmia. Unionin yleinen tuomioistuin tukeutui tältä osin epäasianmukaisesti valituksenalaisen tuomion 64–67 kohdassa mainittuun omaan oikeuskäytäntönsä. Lisäksi on otettava huomioon ne vaikeudet, jotka liittyvät sen päätöksen taustalla olevien luottamuksellisten tietojen ilmoittamiseen, joka koskee henkilön tai yhteisön nimen merkitsemistä rajoittavia toimenpiteitä koskevaan luetteloon.
- 28 Safa Nicu Sepahan kiistää nämä väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 29 On muistutettava, että yhtenä edellytyksenä sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymiselle SEUT 340 artiklan toisen kohdan nojalla on sellaisen oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeinen rikkominen (ks. vastaavasti tuomio 19.4.2012, *Artegodan v. komissio*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Oikeuskäytännössä on täsmennetty, että unionin oikeuden riittävän ilmeinen rikkominen on kyseessä, kun toimielin on rikkonut selvällä ja vakavalla tavalla sen harkintavallalle asetettuja rajoja, ja että tältä osin huomioon otettavia seikkoja ovat muun muassa rikotun säännön selkeys ja täsmällisyys ja rikotussa säännössä unionin viranomaiselle annetun harkintavallan laajuus (ks. vastaavasti mm. tuomio 5.3.1996, *Brasserie du pêcheur ja Factortame*, C-46/93 ja C-48/93, EU:C:1996:79, 55 ja 56 kohta; tuomio 25.1.2007, *Robins ym.*, C-278/05, EU:C:2007:56, 70 kohta, ja tuomio 19.6.2014, *Specht ym.*, C-501/12–C-506/12, C-540/12 ja C-541/12, EU:C:2014:2005, 102 kohta).
- 31 Oikeuskäytännöstä seuraa myös, että unionin oikeuden rikkominen on joka tapauksessa selvästi ilmeinen silloin, kun sitä on jatkettu huolimatta jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönnin toteavasta tuomiosta, ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta tuomiosta tai asiaa koskevasta unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, joiden perusteella kyseistä toimintaa on pidettävä unionin oikeuden rikkomisena (tuomio 5.3.1996, *Brasserie du Pêcheur ja Factortame*, C-46/93 ja C-48/93, EU:C:1996:79, 57 kohta, ja tuomio 12.12.2006, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, 214 kohta).
- 32 On tutkittava tämän oikeuskäytännön valossa, tekikö unionin yleinen tuomioistuin virheen todetessaan erityisesti valituksenalaisen tuomion 68 ja 69 kohdassa, että neuvosto oli nyt käsiteltävän tapauksen olosuhteissa syyllistynyt oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeiseen rikkomiseen, kun se oli laiminlyönyt velvollisuutensa koota tiedot tai todisteet Safa Nicu Sepahania koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, jotta se voisi, mikäli asia riitautetaan, näyttää toteen näiden toimenpiteiden perusteltavuuden esittämällä mainitut tiedot tai todisteet unionin tuomioistuimissa.
- 33 Valituksenalaisen tuomion 37 kohdasta ilmenee, että neuvosto oli todennut unionin yleisessä tuomioistuimessa, että ainoa sen käytettävissä oleva seikka, joka koski Safa Nicu Sepahania koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista ja niiden voimassa pitämistä, oli eräältä jäsenvaltiolta tullut luetteloon merkitsemistä koskeva ehdotus ja että tähän ehdotukseen sisältyvät tiedot toistettiin riidanalaisten säännösten perusteluissa. Valituksenalaisen tuomion 37 kohdasta seuraa siten, että neuvostolla ei ollut käytettävissään tietoja tai todisteita, joilla Safa Nicu Sepahania koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen voidaan perustella.
- 34 Kuitenkaan oikeuskäytäntö, jonka mukaan neuvoston tehtävänä on koota tietoja tai todisteita luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, mikäli asia riitautetaan, ei neuvoston mukaan ollut selvästi vakiintunut sillä hetkellä, kun se antoi ensimmäisen riidanalaisista säännöksistä. Sen ei siten voitu mainitun velvollisuuden laiminlyönnistä huolimatta katsoa syyllistyneen unionin oikeuden riittävän ilmeiseen rikkomiseen ennen kuin unionin tuomioistuin antoi 18.7.2013 tuomion komissio ym. v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) ja 28.11.2013 tuomion neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775), joissa se täsmensi tätä oikeuskäytäntöä.
- 35 Tästä on muistutettava, että – kuten unionin tuomioistuin on jo riidanalaisten säännösten antamista edeltäneessä oikeuskäytännössään korostanut – unioni on oikeusunioni, jossa sen toimielimet ovat sellaisen valvonnan alaisia, jonka kohteena on niiden toteuttamien toimien yhteensoveltuvuus erityisesti EUT-sopimuksen ja yleisten oikeusperiaatteiden kanssa (tuomio 29.6.2010, E ja F, C-550/09, EU:C:2010:382, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja jossa luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden on voitava saada tehokasta oikeussuojaa.

- 36 Tehokkaan oikeussuojan periaatteen noudattamisen osalta yhteisöjen tuomioistuin totesi 3.9.2008 annetun tuomion Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) 343 kohdassa, ettei ole niin, että luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin kohdistuviin rajoittaviin toimenpiteisiin ei sovellettaisi minkäänlaista unionin tuomioistuinten valvontaa silloin, kun on todettu, että toimi, jossa niistä säädetään, liittyy kansalliseen turvallisuuteen ja terrorismiin.
- 37 Kuten tästä oikeuskäytännöstä seuraa, oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan edellyttää, että neuvosto kokoaa tietoja tai todisteita luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, mikäli asia riitautetaan. Tältä osin 3.9.2008 annetun tuomion Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461) 336 kohdasta käy ilmi, että luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä koskeva tuomioistuinvalvonta on voitava kohdistaa muun muassa niiden perusteiden laillisuuteen, joille päätös kohdistaa henkilöön tai yhteisöön rajoittavia toimenpiteitä perustuu.
- 38 Myös 29.6.2010 annetun tuomion E ja F (C-550/09, EU:C:2010:382) 57 kohdassa unionin tuomioistuin katsoi, että yksittäisten rajoittavien toimenpiteiden aineellista lainmukaisuutta koskevassa asianmukaisessa tuomioistuinvalvonnassa tulee tutkia erityisesti tosiseikat sekä tällaisten toimenpiteiden toteuttamisen tueksi esitetyt todisteet ja tiedot.
- 39 Vaikka näiden tuomioiden antamiseen johtaneissa asioissa oli kyse kansainvälisen terrorismin torjunnan erityisessä asiayhteydessä toteutetuista varojen jäädyttämistä koskevista toimenpiteistä, on selvää, että tästä oikeuskäytännöstä seuraava velvollisuus näyttää toteen yksittäisiin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuus pätee myös siltä osin kuin kyse on sellaisista varojen jäädyttämistä koskevista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on Safa Nicu Sepahania koskevien toimenpiteiden tavoin Iranin islamilaisen tasavallan painostaminen, kun otetaan huomioon erityisesti se, että kyseiset rajoittavat toimenpiteet ovat yksittäistapauksissa toteutettuja toimia ja ne ovat omiaan vaikuttamaan huomattavasti asianomaisten henkilöiden ja yhteisöjen vapauksiin ja oikeuksiin (ks. tältä osin tuomio 3.9.2008, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 361 ja 375 kohta)).
- 40 Näin ollen on katsottava, että neuvostolle kuuluva velvollisuus koota tiedot tai todisteet luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, mikäli asia riitautetaan, seurasi jo riidanalaisten säännösten antamishetkellä unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä. Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin toimi perustellusti katsoessaan erityisesti valituksenalaisen tuomion 68 ja 69 kohdassa, että tämän velvollisuuden lähes kolme vuotta jatkunut laiminlyönti merkitsi sellaisen oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista, riippumatta siitä, koostuivatko käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat oikeudet kyseisen tuomion 58 kohdassa esitetyn mukaisesti yksityisen oikeudesta siihen, ettei häneen sovelleta sellaisia rajoittavia toimenpiteitä, jotka on annettu niiden määräämistä koskevien aineellisten edellytysten vastaisesti, vai kyseisen tuomion 60 kohdan mukaisesti tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvistä vaatimuksista.
- 41 Edellä esitettyä toteamusta ei voida saattaa kyseenalaiseksi neuvoston perustelulla, joka perustuu vaikeuksiin, jotka liittyivät luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön kohdistetuista rajoittavista toimenpiteistä tehdyn päätöksen perustana olevien tietojen tai todisteiden luottamuksellisuuteen. Nyt käsiteltävässä tapauksessa neuvosto ei nimittäin missään vaiheessa unionin yleisessä tuomioistuimessa käytyä menettelyä ole vedonnut sellaisten tietojen tai todisteiden luottamuksellisuuteen, joita sillä olisi ollut Safa Nicu Sepahania koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen tueksi.
- 42 Ensimmäinen liitännäisvalituksen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste, jonka mukaan Safa Nicu Sepahanin vaatiman aineettoman vahingon korvaamista koskevia edellytyksiä on arvioitu virheellisesti

Asianosaisten lausumat

- 43 Neuvosto väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 86–92 kohdassa, että käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa riidanalaisten säännösten kumoamisella ei voida korvata aiheutunutta vahinkoa kokonaisuudessaan.
- 44 Neuvosto katsoo, että toimiessaan näin unionin yleinen tuomioistuin poikkesi ratkaisuihin, joihin se oli päätenyt muissa asioissa ja erityisesti 11.7.2007 annetussa tuomiossa Sison v. neuvosto (T-47/03, ei julkaistu, EU:T:2007:207), jossa se katsoi, että henkilöiden, joita kyseiset rajoittavat toimenpiteet koskevat, luetteloon merkitsemistä koskevan päätöksen kumoaminen oli riittävä korvaus. Sen mukaan unionin tuomioistuin katsoi lisäksi 28.5.2013 annetun tuomion Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) 72 kohdassa, että tällaiseen luetteloon merkitsemisestä tehdyn päätöksen kumoaminen voi palauttaa kyseisen henkilön maineen tai olla tietynlainen korvaus hänelle aiheutuneesta aineettomasta vahingosta.
- 45 Tästä seuraa, että sen mukaan on kumottava unionin yleisen tuomioistuimen päätös velvoittaa neuvosto maksamaan valittajalle 50 000 euron määrä korvaukseksi sille aiheutuneesta vahingosta.
- 46 Safa Nicu Sepahan kiistää nämä väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 47 On todettava, että unionin yleinen tuomioistuin tukeutui perustellusti päättelyssään valituksenalaisen tuomion 86 kohdassa 28.5.2013 annettuun tuomioon Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) todetakseen, että riidanalaisten säännösten kumoaminen voi olla tietynlainen korvaus Safa Nicu Sepahanille aiheutuneesta aineettomasta vahingosta.
- 48 Vaikka unionin yleinen tuomioistuin tämän jälkeen katsoikin valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa, että nyt käsiteltävässä tapauksessa Safa Nicu Sepahanin nimen merkitsemisen kumoaminen voi kohtuullistaa myönnettävän korvauksen määrää mutta että sillä ei kuitenkaan voida korvata aiheutunutta vahinkoa kokonaisuudessaan, tämä arviointi perustui käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden huomioon ottamiseen.
- 49 Tästä on aluksi todettava, ettei unionin yleinen tuomioistuin tehnyt arvioinnissaan oikeudellista virhettä, kun se katsoi käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden perusteella, että rahallinen korvaus oli tarpeen Safa Nicu Sepahanille aiheutuneen aineettoman vahingon korvaamiseksi kokonaisuudessaan. Vaikka unionin tuomioistuin nimittäin totesi 28.5.2013 antamassaan tuomiossaan Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331), että lainvastaisten rajoittavien toimenpiteiden kumoaminen voi olla tietynlainen korvaus aiheutuneesta aineettomasta vahingosta, tästä ei kuitenkaan seuraa, että tällainen korvausmuoto riittää kaikissa tapauksissa varmistamaan, että tämä vahinko korvataan kokonaisuudessaan.
- 50 Lisäksi on muistutettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että silloin, kun unionin yleinen tuomioistuin on todennut vahingon olemassaolon, se on yksin toimivaltainen arvioimaan esitetyn vaatimuksen rajoissa vahingonkorvauksen laadun ja ulottuvuuden (tuomio 1.6.1994, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., C-136/92 P, EU:C:1994:211, 66 ja 81 kohta; tuomio 9.9.1999, Lucaccioni v. komissio, C-257/98 P, EU:C:1999:402, 34 kohta, ja määräys 14.12.2006, Meister v. SMHV, C-12/05 P, EU:C:2006:779, 82 kohta).

- 51 Jotta unionin tuomioistuin voisi kuitenkin harjoittaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomioihin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa, näiden tuomioiden on oltava riittävästi perusteltuja ja niissä on vahingon arvioinnin yhteydessä ilmoitettava ne perusteet, joita on käytetty vahingonkorvauksen määrää vahvistettaessa (tuomio 14.5.1998, neuvosto v. de Nil ja Impens, C-259/96 P, EU:C:1998:224, 32 ja 33 kohta; tuomio 9.9.1999, Lucaccioni v. komissio, C-257/98 P, EU:C:1999:402, 35 kohta, ja määräys 3.9.2013, Idromacchine ym. v. komissio, C-34/12 P, ei julkaistu, EU:C:2013:552, 80 kohta).
- 52 Valituksenalaisen tuomion 88–91 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että aineettoman vahingon korvauksena maksettavan määrän vahvistamiseksi nyt käsiteltävässä tapauksessa oli otettava huomioon muun muassa todetun rikkomisen vakavuus, sen kesto, neuvoston menettely sekä ne vaikutukset, jotka väitteellä, jonka mukaan Safa Nicu Sepahan oli osallistunut ydinaseiden levittämiseen, kolmansiin nähden oli ollut. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi tästä lähinnä, että neuvoston Safa Nicu Sepahania vastaan esittämä väite oli erityisen vakava, sitä eivät kuitenkaan tukeneet vähäisimmäkään asian kannalta merkitykselliset tiedot tai todisteet eikä neuvosto ollut omasta aloitteestaan tai Safa Nicu Sepahanin vastalauseiden perusteella tutkinut väitteen perusteltavuutta rajoittaakseen siitä kyseiselle yritykselle aiheutuvia vahingollisia seurauksia.
- 53 Kun otetaan huomioon edellä todettu, unionin yleinen tuomioistuin on ilmoittanut ne perusteet, joita on käytetty vahingonkorvauksen määrää vahvistettaessa. Näin ollen unionin tuomioistuin ei voi saattaa kyseenalaiseksi valituksenalaisen tuomion 92 kohdassa esitettyä toteamusta, jonka mukaan Safa Nicu Sepahanille aiheutuneen aineettoman vahingon määrä on oikeuden ja kohtuuden mukaan arvioituna 50 000 euroa.
- 54 Liitännäisvalituksen toinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.
- 55 Kaiken edellä esitetyn perusteella liitännäisvalitus on hylättävä.

Safa Nicu Sepahanin valitus

- 56 Safa Nicu Sepahan vetoaa vaatimustensa tueksi kahteen valitusperusteeseen, joista ensimmäinen koskee sille aiheutuneen aineellisen vahingon korvaamista ja toinen sille aiheutuneen aineettoman vahingon korvaamista.

Ensimmäinen valitusperuste, joka perustuu SEUT 340 artiklan toisen kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdan rikkomiseen, perustelujen ristiriitaisuuteen, tosiseikkojen ja selvitysaineiston huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin aineellisen vahingon arvioinnissa

- 57 Ensimmäinen valitusperuste jakautuu viiteen osaan. Valitusperusteen toisesta viidestä osaa on syytä tarkastella ennen valitusperusteen ensimmäistä osaa.

Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

– Asianosaisten lausumat

- 58 Safa Nicu Sepahan väittää ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa yhtäältä, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 99, 102, 104, 145 ja 147 kohdassa kyseessä olevan aineettoman vahingon, joka kyseisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutui Derbendikhanin (Irak) sähkölaitoksen kunnostamiseen liittyvän sopimuksen yhteydessä, se kuitenkin jätti mielivaltaisesti ja SEUT 340 artiklan toisen kohdan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 3 kohdan vastaisesti velvoittamatta neuvoston korvaamaan

aiheutuneen vahingon. Unionin yleinen tuomioistuin myös otti selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 104 kohdassa, ettei sitä, että vahinko oli tosiasiallisesti aiheutunut, ja sen määrää ollut näytetty toteen. Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin myös otti kyseisen tuomion 106 kohdassa Safa Nicu Sepahanin toimittaman, voittomarginaalia ja kannattavuuden astetta sopimuksen osalta koskevan selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla.

59 Toisaalta Safa Nicu Sepahan väittää, että unionin yleinen tuomioistuin jätti valituksenalaisen tuomion 99 ja 100 kohdassa mielivaltaisesti määräämättä sille korvausta vahingosta, jota sille aiheutui siitä, että Emirate National Bank of Dubai sulki sen pankkitilit, vaikka kyseinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 145 ja 147 kohdassa, että Safa Nicu Sepahanin liikevaihdon ja kannattavuuden merkittävän laskun sekä kyseisen useiden yhtiön työntekijöiden irtisanomisten ja muiden sille aiheutuneiden kulujen tosiasiallisuus oli osoitettu. Valittaja katsoo lisäksi, että valituksenalaisen tuomion perustelut olivat ristiriitaiset ja niissä oli otettu selvitysaineisto vääristyneellä tavalla huomioon, koska unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa, että Safa Nicu Sepahan olisi voinut hankkia Emirate National Bank of Dubain aiemmin tarjoamia rahoituspalveluja vastaavia palveluja joltakin toiselta pankilta, vaikka se oli todennut kyseisen tuomion 96 kohdassa, että Safa Nicu Sepahanin kanssa yhteistyötä tekevät pankit olisivat vaarassa joutua unionin toteuttamien rajoittavien toimenpiteiden kohteeksi.

60 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

61 On muistutettava yhtäältä, että vahingon, josta vaaditaan korvausta sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta koskevalla kanteella SEUT 340 artiklan toisen kohdan nojalla, on oltava todellinen ja varma (ks. tuomio 21.5.1976, Roquette frères v. komissio, 26/74, EU:C:1976:69, 22 ja 23 kohta, ja tuomio 16.7.2009, SELEX Sistemi Integrati v. komissio, C-481/07 P, ei julkaistu, EU:C:2009:461, 36 kohta). Toisaalta sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytyksenä on, että vahinko seuraa riittävän välittömästi toimielinten lainvastaisesta menettelystä (ks. vastaavasti tuomio 4.10.1979, Dumortier ym. v. neuvosto, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, EU:C:1979:223, 21 kohta, ja tuomio 12.12.2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, EU:C:2006:774, 218 kohta).

62 Joka tapauksessa sen asianosaisen tehtävänä, joka vetoaa sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen, on esittää riittävät todisteet väitetyn vahingon olemassaolosta ja laajuudesta (tuomio 16.9.1997, Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, C-362/95 P, EU:C:1997:401, 31 kohta, ja tuomio 16.7.2009, SELEX Sistemi Integrati v. komissio, C-481/07 P, ei julkaistu, EU:C:2009:461, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) sekä kyseisen toimielimen menettelyn ja väitetyn vahingon välillä olevasta riittävän suorasta syy-yhteydestä (ks. vastaavasti tuomio 30.1.1992, Finsider ym. v. komissio, C-363/88 ja C-364/88, EU:C:1992:44, 25 kohta, ja määräys 31.3.2011, Mauerhofer v. komissio, C-433/10 P, ei julkaistu, EU:C:2011:204, 127 kohta).

63 Moitteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin jätti mielivaltaisesti määräämättä korvausta vahingosta, joka Safa Nicu Sepahanille väitetysti aiheutui Derbendikhanin sähkölaitoksen kunnostamishanketta koskeneen sopimuksen päättämisestä, on todettava, että tämä väite perustuu valituksenalaisen tuomion väärin ymmärtämiselle. Koska unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 99, 102 ja 104 kohdassa, että väitetysti aiheutuneen vahingon tosiasiallisuutta ja määrää koskevia väitteitä ei ollut näytetty toteen, se toimi perustellusti hylätessään valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa Safa Nicu Sepahanin korvausvaatimuksen tämän vahingon osalta. Koska unionin yleinen tuomioistuin oli todennut kyseisen tuomion 145 ja 147 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut

esittänyt todisteita, joiden perusteella voitaisiin arvioida aiheutuneen vahingon tosiasiallisuutta ja tarvittaessa laajuutta, kyseistä tuomioistuinta ei voida moittia siitä, että se olisi toiminut mielivaltaisesti.

- 64 Perustelusta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin oli väitettyä vahinkoa arvioidessaan loukannut suhteellisuusperiaatetta ja ”oikeudenmukaisen arvioinnin” periaatetta, joita Safa Nicu Sepahan luonnehtii SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuiksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen yhteisiksi yleisiksi periaatteiksi, on todettava, että tällaisilla periaatteilla ei voida nyt käsiteltävässä tapauksessa muuttaa toteamusta, jonka mukaan oli Safa Nicu Sepahanin tehtävänä esittää riittävät todisteet sen vahingon olemassaolosta ja laajuudesta, johon se vetoaa.
- 65 Perustelusta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin otti selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisen tuomion 104 ja 106 kohdassa, riittää, kun muistutetaan, että pelkkä viittaus selvitysaineiston huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla ei täytä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettuja edellytyksiä, joiden mukaan valituksessa on muun muassa ilmaistava täsmällisesti seikat, jotka on otettu huomioon vääristyneellä tavalla (tuomio 7.9.2016, Pilkington Group ym. v. komissio, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 66 Yhtäältä Safa Nicu Sepahan ei kuitenkaan täsmennä, millä tavoin unionin yleinen tuomioistuin oli ottanut selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla todetessaan valituksenalaisen tuomion 104 kohdassa, ettei vahingon tosiasiallisuutta ja määrää ollut näytetty toteen. Toisaalta moitteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin otti selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla todetessaan valituksenalaisen tuomion 106 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut toimittanut tietoja alan, jolla se toimii, yleisestä kannattavuuden asteesta, vaikka kyseinen yritys katsoo toimittaneensa nämä tiedot ilmoittaessaan, että kannattavuusaste on 20 prosenttia kyseisen sopimuksen arvosta, on todettava, että tämä perustelu seuraa valituksenalaisen tuomion väärin ymmärtämisestä, sillä unionin yleinen tuomioistuin ei todennut kyseisessä kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut ilmoittanut kannattavuuden astetta, vaan se totesi, ettei tämä ollut toimittanut tältä osin riittävän täsmällisiä tietoja eikä muitakaan seikkoja väitetysti aiheutuneen vahingon tosiasiallisuuden ja määrän osoittamiseksi.
- 67 Moitteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi mielivaltaisesti vaatimuksen sen vahingon korvaamisesta, joka aiheutui Safa Nicu Sepahanin pankkitilien sulkemisesta, on todettava, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin päätteli kyseisen tuomion 96 kohdassa Safa Nicu Sepahanin toimittaman kirjeen perusteella, että se, että Emirate National Bank of Dubai sulki kyseiset pankkitilit, saattoi johtua kyseisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta, se kuitenkin katsoi kyseisen tuomion 97–100 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut osoittanut, että sille oli aiheutunut vahinkoa tämän sulkemisen seurauksena, todetessaan muun muassa tuomion 97 kohdassa, ettei Emirate National Bank of Dubai ollut jäädyttänyt kyseisillä tileillä olevia varoja vaan oli palauttanut ne Safa Nicu Sepahanille. Valituksenalaisen tuomion 145 ja 147 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin myös katsoi, ettei väitetyn vahingon ja Safa Nicu Sepahanin liikevaihdon sekä tuottavuuden laskun välillä ollut syy-yhteyttä, kun se totesi yhtäältä, ettei Safa Nicu Sepahan ollut osoittanut tämän kehityksen syitä, ja toisaalta, että vaikka oletettaisiin, että tällainen syy-yhteys voitaisiin päätellä kyseisten rajoittavien toimenpiteiden olemassaolosta, Safa Nicu Sepahan ei ole esittänyt todisteita, joiden perusteella voitaisiin arvioida tällaisen vahingon laajuutta. Unionin yleinen tuomioistuin ei näin ollen laininlyönyt perusteluvelvollisuuttaan, kun se hylkäsi kyseisen korvausvaatimuksen.
- 68 On todettava, ettei valituksenalaisen tuomion 96 ja 98 kohdassa esitetyllä perustelujen ristiriitaisuutta ja selvitysaineiston vääristyneellä tavalla huomioon ottamista koskevalla perustelulla missään tapauksessa voida saattaa kyseenalaiseksi unionin yleisen tuomioistuimen kyseisen tuomion 97 kohdassa esittämää toteamusta, joka sinällään riittää sen Safa Nicu Sepahanin korvausvaatimuksen hylkäämiseksi, joka perustuu sille väitetysti aiheutuneeseen vahinkoon sen seurauksena, että Emirate National Bank of Dubai sulki sen pankkitilit.

69 Tästä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä.

Ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa

– Asianosaisten lausumat

70 Ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa Safa Nicu Sepahan väittää, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi SEUT 340 artiklan toista kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohtaa, kun se ei myöntänyt sille korvausta vahingosta, joka sille väitetyesti aiheutui liikesuhteen katkeamisesta sen merkittävimpiin tavarantoimittajiin kuuluvan Siemens AG:n kanssa, vaikka kyseinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 109 ja 110 kohdassa, että tämä liikesuhteiden katkeaminen oli kyseisten rajoittavien toimenpiteiden väistämätön seuraus. Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin totesi mainituissa 110 kohdassa myös ristiriitaisesti, ettei tuotteiden toimittamisesta kieltäytyminen sinällään merkitse vahinkoa. Se katsoo lisäksi, että Safa Nicu Sepahania koskevista rajoittavista toimenpiteistä seuranneen liikevaihdon laskun osalta unionin yleinen tuomioistuin otti selvitysaineiston ja valituksenalaisen tuomion 145 ja 147 kohdassa esittämänsä omat tosiseikkoja koskevat toteamuksensa huomioon vääristyneellä tavalla, kun se hylkäsi korvausvaatimuksen.

71 Toisaalta Safa Nicu Sepahan moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se otti tosiseikat ja selvitysaineiston vääristyneellä tavalla huomioon, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 115 ja 116 kohdassa, etteivät Safa Nicu Sepahania koskevat rajoittavat toimenpiteet olleet määräävä syy sopimussuhteen katkeamiseen Mobarakeh Steel Companyn kanssa, vaan syynä oli viivästys sopimuksen täyttämisessä. Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin totesi valituksenalaisen tuomion 113 kohdassa, että sopimussuhteiden katkeamisen ja näiden rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen välillä oli syy-yhteys. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin asetti valittajalle todistustaakan, jota oli mahdotonta täyttää, ja otti rajoittavien toimenpiteiden tarkoituksen – eli mahdollisimman suuren taloudellisen ja rahallisen vahingon aiheuttamisen niiden kohteena olevalle yhteisölle – huomioon vääristyneellä tavalla, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 133, 136–139, 145 ja 147 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut näyttänyt toteen, että väitetty vahinko oli seurausta siitä, että eurooppalaiset tavarantoimittajat katkaisivat liikesuhteensa sen kanssa.

72 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

73 Moitteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi mielivaltaisesti ja SEUT 340 artiklan toisen kohdan sekä perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdan vastaisesti Safa Nicu Sepahanin korvausvaatimuksen, joka koski tälle väitetyesti aiheutunutta vahinkoa liikesuhteen katkeamisesta Siemensin kanssa, on todettava, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 109, 110, 145 ja 147 kohdassa kielteiset vaikutukset, joita rajoittavilla toimenpiteillä voi olla yhtiön ja sen tavarantoimittajien välisiin liikesuhteisiin ja tämän yhtiön liikevaihtoon, unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan katsonut mainituissa tuomion kohdissa, että tällaisten suhteiden katkeamista sinällään olisi pidettävä korvattavana vahinkona. Unionin yleinen tuomioistuin päinvastoin totesi kyseisen tuomion 110 kohdassa perustellusti ja ristiriidattomin perusteluin, että liikesuhteiden katkeamisesta tavarantoimittajien kanssa syntyy todellista ja varmaa aineellista vahinkoa ainoastaan silloin, kun tämä katkeaminen heijastuu asianomaisen yhtiön taloudelliseen tulokseen, eikä näiden suhteiden katkeamisesta sinällään.

74 Safa Nicu Sepahanin perustelusta, jonka mukaan se, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei aineellista vahinkoa ollut syntynyt, merkitsi niiden tosiseikkojen ottamista huomioon vääristyneellä tavalla, jotka osoittivat kyseisen yrityksen taloudellisen tuloksen heikentymistä, jonka kyseinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 145 ja 147 kohdassa, on muistutettava, että – kuten

edeltä 65 kohdasta käy ilmi – pelkkä viittaus huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla ei täytä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettuja edellytyksiä, joiden mukaan valituksessa on muun muassa ilmaistava täsmällisesti seikat, jotka on otettu huomioon vääristyneellä tavalla. Lisäksi tällaisen vääristyneellä tavalla huomioon ottamisen on ilmentävä asiakirja-aineistosta selvästi ilman, että on tarpeen ryhtyä uudelleen arvioimaan tätä tosiseikastoa ja selvitysaineistoa (tuomio 6.4.2006, General Motors v. komissio, C-551/03 P, EU:C:2006:229, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 75 Safa Nicu Sepahan kuitenkin ainoastaan viittaa tältä osin unionin yleiseen tuomioistuimeen toimittamiensa kirjelmien kahdeksaan liitteeseen ilmaisematta täsmällisesti seikkoja, jotka on väitetysti otettu huomioon vääristyneellä tavalla. Näin ollen ja kun otetaan huomioon, että lukuun ottamatta sitä tapausta, että tuomioistuimelle esitetty tosiseikasto ja selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla – mistä nyt esillä olevassa asiassa ei ole kyse –, tosiseikkoja ja selvitysaineistoa koskeva arviointi ei ole sellainen oikeuskysymys, joka kuuluisi unionin tuomioistuimen muutoksenhaussa harjoittaman valvonnan piiriin (ks. vastaavasti mm. tuomio 3.9.2009, Moser Baer India v. neuvosto, C-535/06 P, EU:C:2009:498, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 7.4.2016, Akhras v. neuvosto, C-193/15 P, EU:C:2016:219, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ja tuomio 8.9.2016, Iranian Offshore Engineering & Construction v. neuvosto, C-459/15 P, ei julkaistu, EU:C:2016:646, 44 kohta), tämä perustelu on jätettävä tutkimatta.
- 76 Perustelusta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikaston huomioon vääristyneellä tavalla, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 115 ja 116 kohdassa, että pääasiallinen syy siihen, että Mobarakeh Steel Company päätti kyseisen sopimuksen, oli viivästys sopimuksen täyttämässä eikä rajoittavien toimien toteuttaminen Safa Nicu Sepahania kohtaan, on muistutettava, että – kuten edeltä 74 kohdasta ilmenee – selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, jos ilman, että on tarpeen turvautua uuteen selvitysaineistoon, on selvää, että olemassa olevan selvitysaineiston arviointi oli ilmeisen virheellistä. Näin on erityisesti silloin, kun päätelmät, jotka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt tietyistä asiakirjoista, eivät vastaa näiden asiakirjojen tarkoitusta ja ulottuvuutta, kun kyseisiä asiakirjoja tarkastellaan kokonaisuudessaan (tuomio 18.7.2007, Industrias Químicas del Vallés v. komissio, C-326/05 P, EU:C:2007:443, 60 ja 63 kohta).
- 77 Tältä osin on todettava, että Mobarakeh Steel Companyn 3.9.2011 päiväystä kirjeestä, joka on Safa Nicu Sepahanin unionin yleiseen tuomioistuimeen toimittaman vastineen liitteenä, ilmenee, että kyseisen sopimuksen päättämistä perusteltiin ainakin osittain Safa Nicu Sepahanin viivästyksellä sopimuksen täyttämässä tästä kirjeestä ilmenevään erääntymiseen nähden, jonka unionin yleinen tuomioistuin aivan oikein valituksenalaisen tuomion 114 kohdassa totesi tapahtuneen yli kuusi kuukautta ennen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista Safa Nicu Sepahania kohtaan. Kun unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 116 kohdassa, etteivät Safa Nicu Sepahania koskevat rajoittavat toimenpiteet olleet kyseisen sopimuksen päättämisen määräävä ja välitön syy, mutta ei kuitenkaan katsonut, että tämä viivästys olisi sinällään ollut tällainen syy, unionin yleisen tuomioistuimen tätä todistetta koskevaa arviointia ei näin ollen voida pitää selvästi virheellisenä.
- 78 Safa Nicu Sepahanin perustelusta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin asetti valituksenalaisen tuomion 133, 136–139, 145 ja 147 kohdassa todistustaakan, jota oli mahdotonta täyttää, kyseisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen seurauksena aiheutuneen vahingon osoittamiseksi, on todettava, että mainituista tuomion kohdista ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Safa Nicu Sepahanin toimittamat todisteet riittämättöminä muun muassa sen vuoksi, ettei niiden perusteella voida erottaa Safa Nicu Sepahanin eurooppalaisille tavarantoimittajille tosiasiallisesti tehtyjä tilauksia, sitä, minkä osuuden laitteistoista Safa Nicu Sepahan oli ostanut näiltä tavarantoimittajalta, kyseisen yhtiön liikevaihdon laskun syitä eikä yleisemmin tämän konkreettisia vahingollisia seurauksia.
- 79 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuimet eivät voi arvioida tosiasiallisen ja varman vahingon olemassaoloa abstraktisti, vaan sitä on arvioitava kunkin käsiteltäväksi saatetun yksittäistapauksen täsmällisten tosiseikkojen perusteella (tuomio 15.6.2000, Dorsch Consult v. neuvosto ja komissio, C-237/98 P, EU:C:2000:321, 25 kohta).

80 Todisteiden toimittamista koskeva vaatimus, sellaisena kuin unionin yleinen tuomioistuin sen esittää valituksenalaisen tuomion 133, 136–139, 145 ja 147 kohdassa, on olennainen väitetyn vahingon tosiasiallisuuden ja laajuuden ratkaisemiseksi. Kun unionin yleinen tuomioistuin oli todennut, ettei Safa Nicu Sepahan ollut toimittanut tällaisia todisteita, se katsoi perustellusti, etteivät tämän toimittamat todisteet riittäneet osoittamaan väitetyn vahingon tosiasiallisuutta ja laajuutta.

81 Tämän valitusperusteen kolmas osa on siten hylättävä.

Ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa

– Asianosaisten lausumat

82 Ensimmäisen valitusperusteen neljännessä osassa Safa Nicu Sepahan esittää yhtäältä, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi SEUT 340 artiklan toista kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohtaa jättäessään määräämättä valittajalle korvausta vahingosta, joka sille väitetysti aiheutui sellaisten liikesuhteiden päättymisen seurauksena, jotka olivat sille välttämättömiä Syyriassa sijaitsevan Eufratin padon sähkölaitteiden uudenaikaistamista varten. Toisaalta valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta sille kuuluvan perusteluvelvollisuuden laiminlyönnistä, koska tämä ei perustellut valituksenalaisen tuomion 120 kohdassa sen Safa Nicu Sepahanin perustelun hylkäämistä, jonka mukaan mainitun padon sähkölaitteiden uudenaikaistamishankkeen viivästyminen johtui valittajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta.

83 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

84 Perustelusta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin rikkoi SEUT 340 artiklan toista kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohtaa sillä perusteella, että se katsoi valituksenalaisen tuomion 122 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut esittänyt todisteita voittomarginaalistaan Eufratin padon sähkölaitteiden uudenaikaistamishankkeen osalta, on todettava, että tällä perustelulla pyritään lähinnä siihen, että ensimmäisessä oikeusasteessa esitetty selvitysaineisto arvioitaisiin uudelleen. Koska edellä 75 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella tällaiselle selvitysaineistolle annettavan arvon arvioiminen ei ole, ellei sitä ole otettu huomioon vääristyneellä tavalla, sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen muutoksenhaussa harjoittaman valvonnan piiriin, tämä perustelu on jätettävä tutkimatta.

85 Moitteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei perustellut valituksenalaisen tuomion 120 kohdassa sen Safa Nicu Sepahanin perustelun hylkäämistä, jonka mukaan kyseistä hanketta koskevat kirjeet osoittivat uskottavalla tavalla, että tämän hankkeen toteuttamisessa tapahtuneen viivästyksen syynä oli kyseisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen, on muistutettava, että SEUT 296 artiklassa määrätty perusteluvelvollisuus on olennainen muotomääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, koska viimeksi mainittu koskee riidanalaisen toimen aineellista lainmukaisuutta. Päätöksen perusteluissa nimittäin ilmaistaan virallisesti päätöksen perustana olevat syyt. Jos nämä syyt ovat virheellisiä, ne rasittavat päätöksen asiasisällön laillisuutta mutta eivät sen perusteluja, jotka saattavat olla riittävät, vaikka niissä esitetään virheellisiä syitä. Tästä seuraa, että moitteet ja väitteet, joilla pyritään kyseenalaistamaan toimen perusteltavuus, ovat merkityksettömiä sellaisen perusteen yhteydessä, joka koskee perustelujen puuttumista tai riittämättömyyttä (tuomio 18.6.2015, Ipatau v. neuvosto, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 86 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 121 kohdassa, että Safa Nicu Sepahan oli tosin esittänyt luettelon koneista ja osista kyseessä olevaa hanketta varten mutta ei kuitenkaan mitään todisteita, jotka osoittaisivat, ettei näitä tuotteita olisi kyseisten rajoittavien toimenpiteiden vuoksi voitu toimittaa. Kyseisen tuomion 122 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin totesi, ettei Safa Nicu Sepahan ollut esittänyt todisteita vahingosta, joka sille oli väitetysti aiheutunut sen vuoksi, että osa sopimuksesta oli teetettävä aliurakkana. Unionin yleinen tuomioistuin yksilöi kyseisen tuomion 123 ja 124 kohdassa muita seikkoja, joiden puuttuminen unionin yleisen tuomioistuimen asiakirja-aineistosta on esteenä väitetyn vahingon tosiasiallisuuden ja laajuuden osoittamiselle, minkä jälkeen se hylkäsi mainitun tuomion 125 kohdassa Safa Nicu Sepahanin korvausvaatimuksen siltä osin kuin se koski Eufratin padon sähkölaitehanketta.
- 87 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei laiminlyönyt sille SEUT 296 artiklan nojalla kuuluvaa perusteluvollisuutta.
- 88 Valitusperusteen neljäs osa on siten hylättävä.

Ensimmäisen valitusperusteen viides osa

– Asianosaisten lausumat

- 89 Ensimmäisen valitusperusteen viidennessä osassa Safa Nicu Sepahan esittää yhtäältä, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi SEUT 340 artiklan toista kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohtaa jättäessään määräämättä sille korvausta vahingosta, joka Safa Nicu Sepahanille väitetysti aiheutui sellaisten liikesuhteiden päättymisen seurauksena, jotka olivat sille välttämättömiä Kunduzin (Afganistan) ja Baghlanin (Afganistan) sähköasemien rakennushankkeisiin liittyvien sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi. Toisaalta Safa Nicu Sepahan moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä otti tosiseikat ja selvitysaineiston vääristyneellä tavalla huomioon todetessaan valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan ollut osoittanut, että viitteellä P06000/CO/3060 merkityn Siemensin tilauksen peruutuksesta olisi seurannut, että sen oli mahdotonta täyttää kyseisiä hankkeita koskevia sopimusvelvoitteitaan, vaikka unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 109 ja 147 kohdassa, ettei Safa Nicu Sepahan voinut saattaa hankkeita loppuun aliurakoitsijoita käyttämättä.
- 90 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 91 SEUT 340 artiklan toisen kohdan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdan rikkomiseen perustuvasta perustelusta on todettava, ettei Safa Nicu Sepahan yksilöinyt riittävän täsmällisesti valituksenalaisen tuomion kritisoituja kohtia.
- 92 Moitteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikaston huomioon vääristyneellä tavalla, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa, että Safa Nicu Sepahan olisi voinut täyttää Kunduzin ja Baghlanin sähköasemien rakennushankkeita koskevan sopimuksen käyttämättä aliurakoitsijoita, on todettava, että tämä perustelu perustuu valituksenalaisen tuomion väärin ymmärtämiseen. Unionin yleinen tuomioistuin ei näet esittänyt mainitussa 130 kohdassa, että Safa Nicu Sepahan olisi kyennyt joka tapauksessa toteuttamaan nämä hankkeet aliurakoitsijoita käyttämättä. Mainitusta kohdasta sitä vastoin ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin totesi, ettei Safa Nicu Sepahan ollut osoittanut, ettei mainittua sopimusta voitaisi täyttää käyttämällä muuta tavarantoimittajaa kuin Siemensiä. Unionin yleistä tuomioistuinta ei näin ollen voida moittia siitä, että se olisi ottanut tosiseikaston tai selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla.

93 Ensimmäisen valitusperusteen viides osa on siis hylättävä.

Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa

– Asianosaisten lausumat

94 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa Safa Nicu Sepahan moittii unionin yleistä tuomioistuinta SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdassa, joissa määritellään sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen sovellettava säännöstö, tarkoitettujen jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen yhteisten yleisten periaatteiden loukkaamisesta sen vuoksi, että kyseinen tuomioistuin hylkäsi toimitetuista todisteista huolimatta Safa Nicu Sepahanin vaatimuksen sille aiheutuneen aineellisen vahingon korvaamisesta, vaikka kyseinen tuomioistuin totesi erityisesti valituksenalaisen tuomion 109, 145 ja 147 kohdassa, että aineellista vahinkoa oli aiheutunut.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

95 On todettava, että ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa koskee valituksenalaisen tuomion perusteluja, joita on moitittu tämän valitusperusteen muissa osissa, jotka koskevat Safa Nicu Sepahanille väitetysti aiheutunutta vahinkoa, esittämättä muita seikkoja tämän valitusperusteen tueksi.

96 Koska ensimmäisen valitusperusteen muita osia ei ole hyväksytty, myös sen ensimmäinen osa on hylättävä.

Safa Nicu Sepahanin ensimmäisen valitusperusteen yhteydessä esittämä toissijainen vaatimus

– Asianosaisten lausumat

97 Safa Nicu Sepahan väittää toissijaisesti, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt määrätä sille korvaus, jonka määrä kyseisen tuomioistuimen tuli vahvistaa noudattaen suhteellisuusperiaatetta ja ”oikeudenmukaisen arvioinnin” periaatetta, jotka ovat SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen yhteisiä yleisiä periaatteita.

98 Neuvosto kiistää tämän väitteen.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

99 Kuten edeltä ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti, etteivät edellytykset sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymiselle Safa Nicu Sepahanin väittämän aineellisen vahingon perusteella täyttyneet, ja näin ollen kyseinen tuomioistuin toimi perustellusti myös siltä osin kuin se ei myöntänyt tällä perusteella Safa Nicu Sepahanin vaatimaa korvausta.

100 Kun otetaan huomioon kaikki edellä todettu, ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

Toinen valitusperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista aineettoman vahingon korvaamisen yhteydessä

Asianosaisten lausumat

- 101 Toisessa valitusperusteessaan Safa Nicu Sepahan moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä määräsi sille ainoastaan vähäisen määrän eli 50 000 euroa korvauksena aiheutuneesta vahingosta, vaikka kyseinen tuomioistuin oli todennut valituksenalaisen tuomion 83, 86, 88 ja 89 kohdassa, että kyse oli erityisen vakavasta loukkaamisesta, jonka vaikutukset olivat kestäneet lähes kolme vuotta. Safa Nicu Sepahan väittää, ettei unionin yleinen tuomioistuin perustellut tämän määrän vahvistamista. Se katsoo lisäksi, että valituksenalaisen tuomion perusteluilla loukattiin suhteellisuusperiaatetta. Safa Nicu Sepahan täsmentää tältä osin erityisesti, ettei unionin yleinen tuomioistuin ottanut huomioon sitä seikkaa, että sen oli pitänyt irtisanoa useita työntekijöitä, mikä vahingoitti sen mainetta, eikä sitä seikkaa, että rajoittavien toimenpiteiden vaikutukset aiheuttavat sille vahinkoa edelleen. Safa Nicu Sepahan mainitaan nimittäin edelleen esimerkiksi Iran Watch -internetsivulla.
- 102 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 103 Väitetyistä suhteellisuusperiaatteen loukkaamisesta on muistutettava, että – kuten edellä 50 ja 51 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa – silloin, kun unionin yleinen tuomioistuin on todennut vahingon olemassaolon, se on yksin toimivaltainen arvioimaan esitetyn vaatimuksen rajoissa vahingonkorvauksen laadun ja ulottuvuuden. Tämän oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin myös niin, että jotta unionin tuomioistuin voisi harjoittaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomioihin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa, näiden tuomioiden on oltava riittävästi perusteltuja ja niissä on vahingon arvioinnin yhteydessä ilmoitettava ne perusteet, joita on käytetty vahingonkorvauksen määrää vahvistettaessa.
- 104 Väitetyistä perusteluvelvollisuuden laiminlyönnistä on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 88 kohdassa, että nyt käsiteltävän tapauksen olosuhteissa väite siitä, että Safa Nicu Sepahan osallistui Iranin ydinaseiden levittämiseen, oli vaikuttanut sellaisten kolmansien yhteisöjen, jotka sijaitsivat enimmäkseen unionin ulkopuolella, käyttäytymiseen kyseistä yhtiötä kohtaan. Se totesi tältä osin, että oli aiheutunut sellaista aineetonta vahinkoa, jota ei voida tasapainottaa täysin siten, että riidanalaisten säännösten todetaan jälkikäteen olevan lainvastaisia.
- 105 Unionin yleinen tuomioistuin korosti, että neuvoston Safa Nicu Sepahania vastaan esittämä väite oli erityisen vakava. Kyseinen tuomioistuin huomautti valituksenalaisen tuomion 83 ja 89 kohdassa siten, että väite Safa Nicu Sepahanin osallistumisesta Iranin ydinaseiden levittämiseen perustui unionin toimielimen viralliseen kantaan, joka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja johon liittyy sitovia oikeudellisia seurauksia, ja että kyseinen yhtiö yhdistettiin sillä toimintaan, joka neuvoston mukaan merkitsee vaaraa kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle.
- 106 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa lisäksi, että riidanalaisten säännösten kumoaminen voi kohtuullistaa myönnettävän korvauksen määrää, mutta sillä ei kuitenkaan voida korvata aiheutunutta vahinkoa kokonaisuudessaan. Se täsmensi tältä osin kyseisen tuomion 90 ja 91 kohdassa, että mainittua väitettä eivät tukeneet vähäisimmäkään todisteet, että kyseiset rajoittavat toimenpiteet pidettiin voimassa lähes kolmen vuoden ajan eikä neuvosto ilmeisesti ollut tänä aikana tutkinut väitteen perusteltavuutta rajoittaakseen siitä asianomaiselle yhteisölle aiheutuvia vahingollisia seurauksia.

- 107 Näin ollen on katsottava, että unionin yleinen tuomioistuin perusteli ratkaisunsa riittävästi ja totesi korvauksen määrän vahvistamisen perusteet.
- 108 Lopuksi Safa Nicu Sepahanin väitteestä, jonka mukaan kyseisillä rajoittavilla toimenpiteillä on edelleen vahingollisia vaikutuksia siihen nähden, kun otetaan huomioon, että niihin sisältyvä väite esiintyy edelleen Iran Watchin kaltaisilla internetsivuilla, on todettava, ettei Safa Nicu Sepahan ole esittänyt tällaista väitettä ensimmäisessä oikeusasteessa.
- 109 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että uusi peruste, johon vedotaan ensi kertaa vasta muutoksenhakuvaiheessa unionin tuomioistuimessa, on jätettävä tutkimatta. Unionin tuomioistuin on siten muutoksenhaussa toimivaltainen tutkimaan ainoastaan arvioinnit, jotka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä perusteista. Jos asianosaisella olisi oikeus esittää ensi kertaa vasta unionin tuomioistuimessa perusteita, joihin hän ei ole unionin yleisessä tuomioistuimessa vedonnut, asianosaisella olisi oikeus saattaa unionin tuomioistuimen, jonka toimivalta muutoksenhakuasioissa on rajoitettu, käsiteltäväksi unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltyyn asiaan nähden laajempi asia (ks. vastaavasti tuomio 28.6.2005, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, 165 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 110 Tästä seuraa, että tämä perustelu on jätettävä tutkimatta.
- 111 Toinen valitusperuste on näin ollen hylättävä, koska se on osittain perusteeton ja koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset osittain puuttuvat.
- 112 Tämän perusteella valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 113 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton tai jos valitus on perusteltu ja unionin tuomioistuin itse ratkaisee riidan lopullisesti, se tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Tämän työjärjestyksen 138 artiklan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 138 artiklan 3 kohdan nojalla silloin, kun asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan.
- 114 Koska sekä Safa Nicu Sepahanin että neuvoston valitukset on hylätty, ne on kumpikin velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 115 Kyseisen työjärjestyksen 140 artiklan, jota myös sovelletaan valituksen käsittelyyn saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, 1 kohdan mukaan asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 116 Yhdistynyt kuningaskunta vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Safa Nicu Sepahan Co:n ja Euroopan unionin neuvoston valitukset hylätään.**
- 2) **Safa Nicu Sepahan Co. ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

- 3) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset